

ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต
ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี

Emotional Intelligence Affecting Quality of Life of Merchant Marine Cadets
at Merchant Marine Training Centre

Received: April 8, 2021

Revised: June 4, 2021

Accepted: June 7, 2021

ภูมิวรพล กุณฑา *

Phomvoraphon Guntha

มัทนา วังถนอมศักดิ์**

Mattana Wangthanomsak

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ 2) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเดินเรือพาณิชย์หลักสูตรวิทยาการเดินเรือและหลักสูตรวิศวกรรมเครื่องกลเรือ จำนวน 275 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ตามแนวคิดของโกลแมน และคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ตามแนวคิดของเซอร์กีย์และคณะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจูงใจตนเอง ด้านทักษะทางสังคม ด้านการควบคุมตนเอง ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง และด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

2. คุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ด้านทักษะทางสังคม และด้านวิชาการ ตามลำดับ

3. ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นและด้านทักษะทางสังคมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์/ คุณภาพชีวิต

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Master of Education Student Program in Educational Administration, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

** อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Advisor, Associate Professor Dr., Department of Educational Administration, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: nong_sunshine@yahoo.com

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of emotional intelligence of Merchant Marine Cadets 2) to study the level of quality of life of Merchant Marine Cadets, and 3) to study the factors of emotional intelligence affecting quality of life of Merchant Marine Cadets at Merchant Marine Training Centre. The sample of the research were 275 Merchant Marine Cadets. The research instrument was a questionnaire regarding the emotional intelligence, based on the concept of Goleman and the quality of life, based on the concept of Sirgy et al. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The research findings revealed that:

1. The Emotional Intelligence of Merchant Marine Cadets, collectively and individually, was found at a high level; ranking from the highest mean to the lowest mean as follow: motivation, social skills, self-regulation, self-awareness and empathy.
2. The Quality of Life of Merchant Marine Cadets, collectively and individually, was found at a high level; ranking from the highest mean to the lowest mean as follow: facilities and service aspect, social aspect, and academic aspect.
3. The emotional intelligence, empathy and social skills, affecting the quality of Life of Merchant Marine Cadets at Merchant Marine Training Centre at 0.05 level of statistical significance.

Keywords : Emotional Intelligence/ Quality of Life

บทนำ

ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีได้ตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์และคุณภาพชีวิตในการจัดการศึกษาและการทำงานเรือซึ่งมีลักษณะการทำงานที่เป็นวิชาชีพเฉพาะ คนประจำเรือต้องมีความรับผิดชอบต่อชีวิตลูกเรือและการขนส่งสินค้าบนเรือให้เดินทางไปถึงที่หมาย รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อเรือที่มีมูลค่าหลายพันล้านบาท ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ นอกจากนี้คนประจำเรือยังต้องประสบกับสภาพกดดันด้านความปลอดภัยจากสภาพภูมิอากาศและสภาพภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลงตลอดการเดินทาง รวมถึงเรื่องกฎหมายระหว่างประเทศและปัญหาต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด การพนัน การค้ามนุษย์ โรคระบาด และโจรสลัดซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคที่ทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีจึงมีหน้าที่และบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ให้เป็นผู้รอบรู้ทางด้านวิชาการ มีทักษะวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำ มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีจึงได้กำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณสมบัติดังกล่าว โดยกำหนดให้มีการฝึกการปกครองบังคับ

.....

บัญชาให้มีนักเรียนปกครองบังคับบัญชา แบ่งออกเป็น 1) นักเรียนปกครองที่เป็นคณะกรรมการนักเรียน เพื่อส่งเสริมระบบประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของนักเรียน 2) คณะกรรมการประจำหอพัก (นายตอนและผู้ช่วยนายตอน) เพื่อส่งเสริมระบบการปกครองตามลำดับชั้น และ 3) นายยามนักเรียนประจำวัน เป็นการฝึกเพื่อฝึกภาวะผู้นำ-ผู้ตามให้แก่ นักเรียนทุกคน โดยให้นักเรียนเป็นผู้ช่วยวิทยากร (ปกครอง) กำกับดูแล นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ให้อยู่ภายใต้ข้อบังคับศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ว่าด้วยการปกครอง วินัยและการลงโทษ นักเรียน พ.ศ. 2556 และข้อบังคับอื่น ๆ เช่น ข้อบังคับว่าด้วยระเบียบนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ พ.ศ. 2557 ข้อบังคับว่าด้วยหอพักนักเรียน พ.ศ. 2557 ประกาศคำสั่งของกลุ่มกิจการและสวัสดิภาพนักเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการปกครองบังคับบัญชานักเรียนเดินเรือพาณิชย์

นอกจากนี้ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวียังมีการจัดการที่พักอาศัยและอาหารให้แก่ นักเรียน ซึ่งเป็นการฝึกเพื่อเตรียมความพร้อมในวิชาชีพเดินเรือ ความฉลาดทางอารมณ์และคุณภาพชีวิตของ นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับแรงงานทางทะเล Maritime Labor Convention: MLC, 2006 ที่ให้มีการจัดการเรื่องคุณภาพชีวิตของคนประจำเรือให้มีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถปรับตัวในสถานการณ์คับขันและมีคุณภาพชีวิตที่ดี เช่น มีการออกกำลังกาย มีที่พักผ่อนหย่อนใจ ความฉลาดทางอารมณ์และคุณภาพชีวิตจึงเป็นประเด็นที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาทางด้านพาณิชย์นาวี ทั้งนี้มี ผลการวิจัยสนับสนุนว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลจะช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นได้ อย่างมีความสุขและสร้างสรรค์ โดยบุคคลต้องรู้จักอารมณ์และความต้องการของตนเอง เข้าใจอารมณ์และความต้องการของบุคคลอื่น และสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีจึงได้ ตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนเดินเรือพาณิชย์เป็นอย่างมาก ซึ่ง Mayer and Salovey, 1997: 168 ได้กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นทักษะเฉพาะตัวที่จะช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จ ทั้งด้านการเรียน การทำงานและชีวิตครอบครัว เพราะความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถในการเข้าใจ ความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่น และใช้ข้อมูลเหล่านั้นมาชี้นำความคิดและการแสดงพฤติกรรมของตนเอง ซึ่ง Bar-on, 1997: 3 ได้กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถทางอารมณ์และสังคมของบุคคลที่ทำให้ พวกเขาประสบความสำเร็จ สามารถปรับตัวและสามารถรับมือกับความกดดันต่าง ๆ ได้ดี

การจัดการศึกษาเฉพาะทางด้านพาณิชย์นาวีนั้น ความฉลาดทางอารมณ์ ความรู้สึก การปรับตัว และ ภูมิภาวะของบุคคลเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี เป็นนักเรียน ชายล้วนที่อาศัยอยู่รวมกันในห้องตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 - 5 โดยต้องมีการปรับตัวเข้าหากัน มีการฝึกในระบบรุ่นพี่ รุ่นน้อง การปกครองตามลำดับชั้น ฝึกภาวะผู้นำและผู้ตาม การฝึกเตรียมความพร้อมในการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพทางทะเล ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ต้องพบเจอระหว่างฝึกศึกษาและทำงานจริงบนเรือสินค้า แต่ในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนเดินเรือพาณิชย์มีปัญหาต่าง ๆ ในขณะศึกษาอยู่ที่ศูนย์ฝึกพาณิชย์ นาวี เช่น การถูกตัดคะแนนความประพฤติ ผู้ปกครองถูกเชิญมาพบอาจารย์ปกครองเรื่องปัญหาความประพฤติของ นักเรียน การตัดสินใจนักเรียนจากการฝึกภาคปฏิบัติทางทะเล การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ของศูนย์ ฝึกพาณิชย์ การไม่ให้ความเคารพรุ่นพี่ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างรุ่น การหนีหอพัก การถูกพักการเรียน รวมถึง

การปลดออกจากสภาพการเป็นนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ซึ่งปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริงว่า นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความสามารถในการคิดไตร่ตรองว่าสิ่งใดควรทำไม่ควรทำ รวมถึงการพัฒนาในเรื่องความอดทนอดกลั้นต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ นอกจากนี้ ในการศึกษาด้านคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี พบว่า ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีมีอาณาบริเวณที่ไม่กว้างขวางมากนัก ซึ่งในพื้นที่จำกัดทำให้มีห้องพักไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน นักเรียนเดินเรือพาณิชย์จึงต้องอาศัยอยู่ในห้องพักที่เก่า ไม่ทันสมัยและขาดความเป็นส่วนตัว และอยู่บริเวณเดียวกับห้องพักของอาจารย์ อุปกรณ์การฝึกค่อนข้างล้าสมัย นอกจากนี้ นักเรียนต้องปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบปฏิบัติประจำวัน ที่เข้มงวดตลอดเวลา การรับบริการที่ร้านค้าสวัสดิการมีเวลาอย่างจำกัด ทำให้นักเรียนขาดความสะดวกสบาย ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเรื่อง “ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์

ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยโดยมุ่งที่จะศึกษาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ซึ่งในส่วนของความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Goleman, 1998: 32-33 กล่าวถึงความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งประกอบด้วย 1) ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) 2) การควบคุมตนเอง (Self-regulation) 3) การจูงใจตนเอง (Motivation) 4) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) และ 5) ทักษะทางสังคม (Social Skills) ในส่วนของคุณภาพชีวิตของนักเรียน ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Sirgy and et al., 2007: 343 ซึ่งกล่าวถึงคุณภาพชีวิตประกอบด้วยความพอใจ 3 ด้านคือ 1) ด้านวิชาการ (Academic Aspect) 2) ด้านสังคม (Social Aspect) และ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ (Facilities and Service)

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ในหลักสูตรวิทยาการเดินเรือและหลักสูตรวิศวกรรมเครื่องกลเรือ ปีการศึกษา 2561 ชั้นปีที่ 1 - 5 จำนวน 875 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ปีการศึกษา 2561 ที่ได้จากการใช้การเปิดตารางประมาณขนาดตัวอย่างของ Yamane, 1973: 727-728 ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 275 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามชั้นปีของนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	หลักสูตร วิทยาการเดินเรือ	หลักสูตร วิศวกรรมเครื่องกลเรือ	หลักสูตร วิทยาการเดินเรือ	หลักสูตร วิศวกรรมเครื่องกลเรือ
1	100	100	31	31
2	100	92	31	29
3	92	94	29	30
4	85	72	27	23
5	91	49	29	15
รวม	468	407	147	128
รวม	875		275	

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย 1) หลักสูตรที่ศึกษา 2) ระดับชั้นปี

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี 5 ด้านคือ 1) ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) 2) การควบคุมตนเอง (Self-regulation) 3) การจูงใจตนเอง (Motivation) 4) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) 5) ทักษะทางสังคม (Social skills)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ (Academic Aspect) 2) ด้านสังคม (Social Aspect) 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ (Facilities and Service)

แบบสอบถามความคิดเห็นตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's Five Rating Scale) (Likert, 1961)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ การวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามาสืบค้นคำถามของแบบสอบถาม แล้วปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างให้กับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ทั้งนี้เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.6 ขึ้นไป

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) ในประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) เท่ากับ 0.961

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร ผ่านหัวหน้าภาควิชาการบริหาร การศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ซึ่งเป็นประชากร ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังประชากรในศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. นำแบบสอบถามมาจัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวมคะแนน
3. ลงรหัสข้อมูล นำไปคำนวณค่าสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง “ความฉลาดทางอารมณ์กับคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี” ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ จำนวน 275 คน ได้แบบสอบถามกลับมา 231 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 นำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์

(n=231)

ข้อ	ความฉลาดทางอารมณ์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.	ความตระหนักรู้ในตนเอง (X_1)	3.83	0.61	มาก
2.	การควบคุมตนเอง (X_2)	3.90	0.68	มาก
3.	การรู้จักตนเอง (X_3)	3.93	0.64	มาก
4.	การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (X_4)	3.81	0.66	มาก
5.	ทักษะทางสังคมสังคม (X_5)	3.93	0.65	มาก
	รวม (X_{tot})	3.88	0.55	มาก

ผลการวิจัย พบว่าฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ โดยภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.55) และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจูงใจตนเอง ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.64) ด้านทักษะทางสังคม ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.65) ด้านการควบคุมตนเอง ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.68) ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.61) และด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี (n=231)

ข้อ	การบริหารงานบุคคล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านวิชาการ (Y1)	3.68	0.70	มาก
2.	ด้านสังคม (Y2)	3.69	0.72	มาก
3.	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ (Y3)	3.80	0.61	มาก
	รวม (Y_{tot})	3.72	0.59	มาก

ผลการวิจัย พบว่าคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ โดยภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.59) และเมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.61) ด้านสังคม ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.72) และด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีโดยภาพรวม (Y_{tot}) (n=231)

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การถดถอย (Regression)	31.239	5	6.248	28.860	0.000
ความคลาดเคลื่อน (Residual)	48.709	225	0.216		
รวม (Total)	79.947	230			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)	0.625*
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)	0.391
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjust Square)	0.377
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error)	0.465

ผลการวิจัยพบว่า พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ โดยภาพรวม (Y_{tot}) ได้แก่ ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (X_4) และด้านทักษะทางสังคม (X_5) โดยมี ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ 0.625 ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) 0.391 ซึ่งหมายความว่า คุณภาพชีวิตโดยภาพรวมสามารถทำนายความผูกพันต่อคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมได้ร้อยละ 39.1 ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjust Square) 0.377 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) 0.465 ในลักษณะนี้สามารถอธิบายได้ว่า การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (X_4) และทักษะทางสังคม (X_5) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีสมการถดถอยสำหรับการทำนาย ดังนี้

$$Y_{tot} = 1.203 + 0.277(X_4) + 0.151(X_5)$$

สรุปผลการวิจัย

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการรู้จักตนเอง ด้านทักษะทางสังคม

ตัวแปรที่เข้าสมการ	β	S.E. (β)	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (constant)	1.203	0.220		5.474	0.000
ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (X_4)	0.277	0.079	0.309	3.480	0.001
ด้านทักษะทางสังคม (X_5)	0.151	0.070	0.168	2.167	0.031

ด้านการควบคุมตนเอง ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง และด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

2. คุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ด้านทักษะทางสังคม และด้านวิชาการ ตามลำดับ

3. ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี พบว่า

3.1. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (X_4) และด้านทักษะทางสังคม (X_5) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ โดยภาพรวม (Y_{tot})

3.2. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (X_4) และด้านการรู้จักตัวเอง (X_3) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านวิชาการ (Y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (X_4) และด้านการควบคุมตัวเอง (X_2) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านสังคม (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านการจูงใจในตัวเอง (X_3) และด้านทักษะทางสังคม (X_5) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ (Y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ได้เรียนรู้ เติบโตและฝึกฝนจากการเป็นนักเรียนใหม่ จากการร่วมกันอยู่ในหอพักของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี จากการดูแลของรุ่นพี่และเพื่อนร่วมรุ่น ซึ่งตามธรรมชาติของนักเรียนในช่วงวัยที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นวัยที่เรียนรู้จากการอยู่ร่วมกับบุคคลในวัยใกล้เคียงกัน พึ่งพาอาศัยกัน ทำให้การอยู่ร่วมกันในหอช่วยพัฒนาด้านความรู้สึกนึกคิด อารมณ์และการแสดงออกของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ซึ่งตามระเบียบของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี กำหนดให้นักเรียนชั้นปีที่ 1 และชั้นปีอื่น ๆ ต้องพักอาศัยในหอพักของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ซึ่งการพักอาศัยในหอพักของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีนั้น นักเรียนเดินเรือพาณิชย์จำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับบุคคลอื่น นอกจากนี้การอยู่ร่วมกันในหอ นักเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในหอพักและภายในศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี เช่น กิจกรรมรับน้อง กิจกรรมรับแหวน ราตรีสีส้ม กิฬาสีสัมพันธ์ กิจกรรมมารินเกมส์ กีฬาอุดมศึกษา ภาคตะวันออก เครือข่ายบัณฑิตอุดมคติไทย กิจกรรมการออกกำลังกาย รวมถึงการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากรุ่นสู่รุ่น กิจกรรมการบังคับบัญชาระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง ดังคำสอนในหมู่เรียนเดินเรือพาณิชย์ที่ว่า “3 ก คือ ให้เกียรติ เกรงใจ และเก็บอาการ” ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนเรียนรู้ด้านการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น มีความสามัคคี มีความอดทน มีความตระหนักรู้ในอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง และสามารถเลือกที่จะแสดงออกได้อย่างเหมาะสม และจากการที่นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์มีสุขภาพแข็งแรง และสุขภาพที่แข็งแรงก็จะทำให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์มีความสุขพอใจหรือสุขภาพจิตที่แข็งแรงด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรเพ็ญ พงศ์กล้าและคณะ (Pongklum and et al., 2017: 9) ที่ได้ศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชน และพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Ravikumar and et al., 2017: 9) ที่ได้ศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาแพทย์ พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาแพทย์อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาแพทย์

เมื่อพิจารณาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ เป็นรายด้าน พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจูงใจตนเอง มีค่ามัธยฐานเลขคณิตมากเป็นลำดับแรก ทั้งนี้เพราะนักเรียนเดินเรือพาณิชย์มีความปรารถนาที่จะเติบโตก้าวหน้าในอาชีพ มีความต้องการที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเอง เพราะนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ตัดสินใจเลือกที่จะมาศึกษาต่อในศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีด้วยตัวของนักเรียนเอง มีความมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จให้กับตนเองและครอบครัว

เพราะศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีเป็นสถาบันการเดินเรือที่ทำให้นักเรียนได้เส้นทางสู่อาชีพที่มีความมั่นคง มีรายได้ดีมาเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว และนักเรียนเดินเรือพาณิชย์บางส่วนมีความเห็นว่าการศึกษาที่ศูนย์ฝึกพาณิชย์เป็นความท้าทายของชีวิต เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เดินทาง ได้ผจญภัย ได้พบเจอประสบการณ์ชีวิตที่สถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ไม่สามารถจัดหาให้ได้ นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ศูนย์ฝึกพาณิชย์จึงมีความภูมิใจในตนเองสูง ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค และเรียนรู้ที่จะปรับตัว มองโลกในแง่ดี

ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากเป็นลำดับต่อมา คือ ทักษะทางสังคม การควบคุมตนเอง ความตระหนักรู้ในตนเองและการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น จากการที่นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ต้องอยู่หอ ต้องร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ต้องเดินทางและฝึกประสบการณ์ระหว่างศึกษา ทำให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์เรียนรู้ที่จะสื่อสารอยู่ร่วมกันบุคคลอื่น ๆ ในสังคม จำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะสื่อสารสร้างความเข้าใจสร้างความร่วมมือ สามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น และสามารถโน้มน้าวให้บุคคลคล้อยตามได้ นอกจากนี้นักเรียนพาณิชย์ยังต้องเรียนรู้ที่จะจัดการกับอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองเนื่องจากการทำงานและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ตลอดเวลา ทำให้การควบคุมตนเองและควบคุมพฤติกรรมการแสดงออกของตนเองสำหรับนักเรียนเดินเรือพาณิชย์เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งและหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kumar and et al., 2015: 531 ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการเรียนของนักศึกษาแพทย์ พบว่าความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญรอด โชติวชิรา (Chotiwachira, 2009: 145) ที่ได้ศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ใน โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

2. จากการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า คุณภาพชีวิตของนักเรียน เดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับจากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ด้านสังคม และด้านวิชาการตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีได้จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนเดินเรือ เช่น เครื่องช่วยฝึกการเดินเรือจำลอง (Simulator) หอพักอาศัย สถานที่ฝึกออกกำลังกาย เรือฝึกและสถานที่ประกอบการสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพพระยาสัน ความสะดวกและความทันสมัยของห้องสมุด ความพอเพียงของแหล่งเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะด้านสังคม มีคุณภาพด้านวิชาการ ได้รับการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ โดยศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีจัดหาอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีในการเรียนรู้ การจัดทำแผนที่เข็มทิศการเดินเรือ ห้องฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดชำนาญในงานซ่อม งานกลึง การทำงานกับเครื่องยนต์กลไก การบำรุงรักษาอุปกรณ์ของเครื่องจักรสำคัญต่าง ๆ ของเรือและจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ได้มีการพัฒนาการด้านทักษะทางสังคม เช่น การจัดกิจกรรมรับแหวนรุ่น พิธีไหว้ครู กิจกรรมพี่บ่น้อง กิจกรรมราตรีสี่สโม สิ่งอำนวยความสะดวกของคุณภาพชีวิต เริ่มต้นตั้งแต่หอพักนักเรียน การจัดหาเครื่องแบบ อาหาร 3 มื้อ เครื่องออกกำลังกาย

การดูแลรักษาความสะอาดและความปลอดภัยในอาคารสถานที่และบริเวณหอพัก ซึ่งการพักอาศัยในหอพักนั้น ทำให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง ครูอาจารย์ นอกจากนี้ยังมีการจัดห้องเรียน ภาษาอังกฤษ (E-learning) ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการ ประกอบอาชีพเดินเรือของนักเรียนพาณิชย์ ทั้งหลักสูตรเดินเรือและหลักสูตรช่างกลเรือ ได้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรพล มหาพันธ์ (Mahakhan, 2011: 364) ที่ได้ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวิตการเรียน ชีวิตสังคม ที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น บริการที่ได้รับจากมหาวิทยาลัย และพบว่าคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของสุพรรณิการ์ มาศยคง (Massayakong, 2012: 29) ที่ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตใน โรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอน ปลายในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ จูช่วยและคณะ (Juchouy and et al., 2012: 79) ได้ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ พบว่า คุณภาพชีวิตของนักศึกษาอยู่ใน ระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Edvy, 2013: 59 ที่ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในประเทศอิตาลี และผลการวิจัยของสุไลมานและคณะ (Suleiman and et al., 2013: 161) ที่ได้ ทำการศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในประเทศจอร์แดน พบว่าคุณภาพชีวิตของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

3. ผลการวิจัย ความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของ นักเรียนเดินเรือพาณิชย์นาวี ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ทั้งนี้เพราะความสามารถในการตระหนักรู้อารมณ์ความรู้สึกนึก คิดของตนเอง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจบุคคลอื่น ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของนักเรียน มีอิทธิพลต่อการปรับตัวต่อสิ่งที่มากระทบกับพวกเขาในสถานศึกษา ต่อการดำเนินชีวิตในหอพัก และส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ในศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี นอกจากนี้ ความฉลาดทางอารมณ์ยังส่งผลต่อความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และส่งผลต่อการฝึกประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Walsh-Portillo, 2011: 99 ที่ได้ทำการศึกษาบทบาทของความฉลาดทางอารมณ์ที่มี ผลต่อความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในมลรัฐฟลอริดา (Florida) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษา และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Kumar, 2015: 526 ซึ่งได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการเรียน ของนักศึกษาแพทย์ และผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนของนักศึกษาและความพอใจต่อการเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านการเข้าใจ ความรู้สึกของผู้อื่น (X_4) และด้านทักษะทางสังคม (X_5) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ โดยภาพรวม (Y_{tot}) ทั้งนี้เพราะทักษะทางด้านสังคมซึ่งเป็นความฉลาดทางอารมณ์ที่สำคัญของนักเรียนเดินเรือ

พาณิชย์ตั้งแต่การเป็นนักเรียนใหม่ มีการรวมตัวกันของนักเรียนที่สอบเข้าเป็นนักเรียนเดินเรือพาณิชย์จากทุกภูมิภาค ต้องดำรงชีวิตในการปรับตัวเข้ากับสังคม โดยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ต่าง ๆ เช่น การรับน้อง รับแหวนรุ่น ในชั้นปีที่ 2 ฝึกเป็นพี่ที่ปรึกษาให้แก่แก่นักเรียนชั้นปีที่ 1 โดยอยู่ระหว่างนักเรียนชั้นปีที่ 1 และนักเรียนชั้นสูง ชั้นปีที่ 3 เริ่มเป็นผู้ช่วยนักเรียนปกครองบังคับบัญชา ฝึกงานโดยแบ่งหน้าที่ให้สอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่ทางเรือ เช่น ผู้ช่วยหัวหน้านักเรียนฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยหัวหน้านักเรียนฝ่ายกิจกรรม ผู้ช่วยหัวหน้านักเรียนสวัสดิการ ชั้นปีที่ 4 เป็นนายยามนักเรียน ลงเลือกตั้งเป็นหัวหน้านักเรียน เป็นคณะกรรมการนักเรียน ประสานงานกับอาจารย์ปกครอง เพื่อนร่วมรุ่นและรุ่นน้อง เพื่อกำหนดทิศทางร่วมกับอาจารย์ปกครองและเพื่อนร่วมรุ่นในการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นและด้านทักษะทางสังคม

ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (X_4) และด้านการภูมิใจตัวเอง (X_3) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านวิชาการ (Y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะความฉลาดทางอารมณ์ ด้านการควบคุมตัวเองและด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิชาชีพการเดินเรือเป็นวิชาชีพชั้นสูงและเป็นวิชาชีพเฉพาะด้านผู้ที่สำเร็จการศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถเฉพาะทางทั้งทางด้านปริญญาดูแลและทางด้านวิชาชีพ โดยทางด้านปริญญาดูแลนั้น นักเรียนเดินพาณิชย์นั้นจะต้องสำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรการเดินเรือและหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ช่างกลเรือ ของมหาวิทยาลัยบูรพา การภูมิใจตนเองที่ส่งผลต่อด้านวิชาการนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เพราะนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ นอกจากจะต้องสำเร็จหลักสูตรทางปริญญาดูแลแล้ว ยังต้องผ่านการรับรองใบอนุญาตการประกอบอาชีพการเดินเรืออีกด้วยซึ่งจะต้องสอบเลื่อนขั้นตามตำแหน่งงาน ซึ่งปัจจุบันมีนักเรียนที่ไม่ผ่านการศึกษาและมีความเครียดสอดคล้องกับแนวคิดงานวิจัยของพันตรีเทพฤทธิ์ วงศ์ภูมิ (Wongpoom, 2015: 327) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นนั้น เป็นความรู้สึกที่ไปถึงลักษณะเฉพาะของวิชาชีพที่จะต้องปฏิบัติงานไกลบ้าน ไม่มีวันหยุดพัก เผชิญกับภัยอันตราย ความห่างไกลครอบครัว ดังนั้น ทักษะทางด้านวิชาการด้านความปลอดภัย จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์

ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (X_4) และด้านการควบคุมตัวเอง (X_2) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านสังคม (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะความฉลาดทางอารมณ์ ด้านการควบคุมตัวเองและด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านสังคม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การควบคุมตนเองของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ถูกสอนและย้ำเสมอในเรื่อง “3ก” ให้เกียรติ เกรงใจ เก็บอาการ โดยการให้เกียรติเน้นย้ำเรื่องการให้เกียรติผู้อื่น และการให้เกียรติตนเอง โดยการสร้างวินัยที่เป็นพื้นฐาน เช่นการแต่งกาย การทำความสะอาด และการรับความเคารพ การเกรงใจ เป็นคุณสมบัติของผู้ผ่านการอบรมนิสัยจิตใจแล้ว นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ จะพยายามพึ่งพาตนเองในเบื้องต้นเสียก่อน จะมีความเกรงใจในการรบกวนผู้อื่น ความเกรงใจที่ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวินย้ำและเป็นกฎต้องห้าม คือ กฎเกียรติศักดิ์ โดยเน้นย้ำ มุ่งเน้นการไม่โกหก

การไม่ทุจริต การไม่ลักขโมยและการไม่ยินยอมให้ผู้หนึ่งผู้ใดกระทำเช่นนั้น การควบคุมตนเองที่ไม่ขโมย รักษากฎระเบียบเกียรติศักดิ์นี้ได้ ทำให้เกิดความไว้วางใจและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านการจูงใจตัวเอง (X_3) และด้านทักษะทางสังคม (X_5) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ (Y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะความฉลาดทางอารมณ์ ด้านทักษะทางสังคม ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรม การจัดการเรียนการสอน ให้กับนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ เช่น การอำนวยความสะดวกทางด้านการเล่นกีฬา ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีจัดให้มีสถานที่พัฒนาทักษะทางด้านสังคม การกีฬา โดยจัดให้มีสนามฟุตบอล สนามฟุตซอล ห้องฟิตเนส โรงยิม สระว่ายน้ำ การส่งเสริมทักษะทางสังคมด้านวิชาการ โดยศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีจัดให้มีสถานที่ฝึกทบทวนหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอน ห้องภาษาอังกฤษ เครื่องมือฝึกจำลองการเดินเรือ อาคารฝึกงาน อาคารอบรมความปลอดภัยขั้นพื้นฐาน ห้องพยาบาล ทั้งนี้ทักษะทางสังคม ด้านกิจกรรม จัดให้มีการเข้าสังคม โดยให้มีความร่วมมือภาคีเครือข่ายกับสถาบันวิชาชีพเฉพาะทาง เช่น กีฬาซีแมนเกมส์ ซึ่งเป็นการเล่นกีฬากับสถาบันวิชาชีพเฉพาะทางด้านการเดินเรือทั้งภาครัฐและเอกชน กีฬาเครือข่ายภาคตะวันออก การปลูกป่าชายเลนและการปรับปรุงห้องสมุดในเครือข่ายอุดมศึกษา การเข้าร่วมเครือข่ายสถาบันอุดมคติไทยของสถาบันเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลาง โดยเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรม ทักษะทางสังคมที่ส่งผลต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยกว่าด้านอื่น ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีและบุคลากรที่จัดการศึกษาของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ควรช่วยดูแลให้นักเรียนได้พัฒนาความไวในการรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่น ให้นักเรียนเดินเรือพาณิชย์ได้เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมแนะแนว การให้คำปรึกษา การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เป็นต้น

2. จากการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ด้านวิชาการมีค่ามัธยเลขคณิตน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีและบุคลากรที่จัดการศึกษาของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี ควรพัฒนาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้มีความทันสมัย ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพนักเดินเรือ พัฒนาระบบนิเทศติดตามของการเรียนการสอน ไม่มอบหมายภาระงานที่มากเกินไป เป็นต้น

3. จากการศึกษาพบว่า การจูงใจตนเองหรือการกำหนดเป้าหมายของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์เป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารหรือครู อาจารย์ ควรสร้างให้ผู้เรียนได้เห็นภาพในอนาคตในการทำงานประกอบวิชาชีพ ชี้แจงข้อดีข้อเสียของวิชาชีพ กำหนดเส้นทางการเจริญเติบโตของวิชาชีพทางเรืออย่างชัดเจน การร่วมมือภาคีเครือข่ายคนประจำเรือ การแนะแนวการศึกษา การให้ทุนที่ประสบความสำเร็จแนะแนวการศึกษาและการประสบความสำเร็จในอาชีพ

4. จากการศึกษาพบว่า ทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่สำคัญต่อนักเรียนเดินเรือพาณิชย์และนักเดินเรือนักเรียนเดินเรือพาณิชย์เมื่อสำเร็จการศึกษาต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างหลากหลายได้ โดยไม่ทะเลาะ

และเคารพในความเห็นที่แตกต่าง โดยเป็นผู้ประสานงานและทำงานกับผู้อื่นอย่างราบรื่น ผู้บริหารหรือครู อาจารย์ ควรเน้นย้ำและส่งเสริมหลักจิตวิทยาทั่วไป ความเครียดและการจัดการกับความเครียด การเจรจาต่อรอง รวมถึง สุขภาพจิตของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์ที่จะเป็นนักเดินเรือต่อไป

5. จากการศึกษาพบว่า การควบคุมตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องปลูกฝังให้เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเริ่มต้นตั้งแต่การมีวินัย การปฏิบัติตามกฎระเบียบของศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี การมีวินัยในการแต่งกาย การทำความสะอาด การมีวินัยในกฎเกียรติศักดิ์ ไม่ทุจริต ไม่ลักขโมย ไม่เล่นการพนัน ไม่ใช้เงินผิดประเภทโดย ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีจะต้องมุ่งเน้น หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของคนประจำเรือที่สำเร็จการศึกษาจากศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสุขของสุขภาพจิตกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนเดินเรือพาณิชย์

References

- Bar-On, R. (1997). **Emotional Quotient Inventory : A Measure of Emotional Intelligence**. Toronto: Multi-Health System.
- Chotiwachira, B. (2009). “Emotional Quotient of Fourth-year Students in Producing Five Year Teacher Program According to Bachelor’s Degree 5 Year Curriculum of 4 Educational Institutions”. **Journal of Behavioral Science for Development** 1(1): 145-161. (in Thai)
- Edvy, L. (2013). “Quality of Life Indicators of University Students in Hungary”. **Physical Culture and Sport Studies and Research** 58(1): 53-60.
- Goleman, D. (1998). **Working with Emotional Intelligence**. New York: Bantam Book.
- Juchouy, S. and et al. (2012). **Quality of Life of Ratchaphruek Students : A Caws Study of Students Registered in Academic Year 2012**. Ratchaphruek Univercity: Nonthaburi. [Online]. Retrieved February 20, 2020, from <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/279707>. (in Thai)
- Kumar, A. and et al. (2015) “Association Between Dental Students’ Emotional Intelligence and Academic Performance: A Study at Six Dental College in India”. **Journal of Dental Education** 8(5): 526-532.
- Likert, R. (1961). **New Pattern of Management**. New York: McGraw–Hill Book.

- Mahakhan, P. (2011). “The Study Quality of Life Bachelor Degree Faculty Education. Silpakorn University”. **Veridian E-Journal, Silpakorn University** 4(2): 364-376. (In Thai)
- Maritime Labour Convention. (2006). **Frequently Asked Questions (FAQ)**. [Online]. Retrieved February 5, 2020, from www.ilo.org/mlc.
- Massayakong, S. (2012). “A Comparative The Quality of Life in Schools of upper Secondary Students in Bangkok Area”. **Narkbhutparitat Journal** 4(2): 29-40. [Online]. Retrieved March 14, 2020, from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/nakboot/article/view/97628>. (in Thai)
- Mayer, J.D. and Salovey, P. (1997). “Emotional Intelligence. Imagination”. **Cognition and Personality** 9: 185-211.
- Pongklum, O. and et al. (2017). “The Emotional Quotient among Nursing Students in a Private University, Bangkok”. **The Journal of Faculty of Nursing Burapha University** 25(3): 9-19. [Online]. Retrieved March 2, 2020, from <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Nubuu/article/view/101420>. (In Thai)
- Ravikumar, R. and et al. (2017). “A Study of Emotional Intelligence among Postgraduate Medical Students in Delhi”. **Cureus** 9(1). [Online]. Retrieved March 6, 2020, from https://www.researchgate.net/publication/312603859_A_Study_of_Emotional_Intelligence_Among_Postgraduate_Medical_Students_in_Delhi.
- Sirgy, M.J. et al. (2007). “Quality of College Life (QCL) of Students: Developing and Validating a Measure of Well-being”. **Social Indicators Research** 80: 343-360.
- Suleiman, K. and et al. (2013). “Quality of Life among University Students in Jordan: A Descriptive Study”. **Journal of Education and Practice** 4(11): 161-168.
- Walsh-Portillo, J.G. (2011). **The Role of Emotional Intelligence in College Students’ Success**. FIU Electronic Theses and Dissertations. [Online]. Retrieved October 20, 2020, from <https://digitalcommons.fiu.edu/etd/491>
- Wongpoom, T. (2015). **Stress Factors of Merchant Marine Training Centre Personnel and Students Affecting Chapter 6 of Standard of Training, Certification and Watch-keeping for Seafarer of International Maritime Organization**. Doctor of Philosophy Thesis Program in Educational Administration Department of Educational Administration Graduate School Silpakorn University. (in Thai)
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rded. New York: Harper and Row Publications.